

در آستانه موج جدید فشار ارزی؟

افزایش نرخ ارز محاسباتی گمرک در سال آینده بر پایه متوسط بهمن ۱۴۰۴؛ اقدامی در مسیر تثبیت نسبی ارز که همزمان نگرانی‌ها از فشار تازه تورمی بر سفره مردم، این بار از ناحیه بوده ج‌ه را تشدید کرده است

شورش کارگران آرژانتینی علیه (۱۲ ساعت کار)

بوئنوس آیرس در روزهای اخیر شاهد یکی از گسترده‌ترین تجمعات کارگری سال‌های گذشته بوده است؛ جایی که هزاران کارگر و فعال اتحادیه‌ای در اعتراض به اصلاحات جدید بازار کار دولت خاویر میلی به خیابان‌ها آمدند؛ اصلاحاتی که دولت آن را «ضروری برای نجات اقتصاد» می‌داند، اما کارگران می‌گویند بهای آن مستقیماً از سفره خانوارها پرداخت می‌شود. اصلی‌ترین محور اعتراض‌ها، افزایش انعطاف ساعات کاری ۱۲ ساعت، تسهیل روند اخراج و گسترش قرار دادهای کوتاه‌مدت است؛ تغییری که به باور معترضان، امنیت شغلی را تضعیف و فشار کاری را در شرایط تورم بالا تشدید می‌کند.

نسخه بازار آزاد در اقتصاد زخمی

دولت میلی اصلاحات بازار کار را بخشی از بسته بزرگ‌تر آزادسازی اقتصادی می‌داند؛ بسته‌ای که پیشتر برای مثبت‌سنای آرژانتین، مسیر اجرای آن هموار شده است. هدف اعلامی دولت، جذب سرمایه خارجی، کاهش اقتصاد غیررسمی و بازگرداندن اعتماد بازارهای مالی است. اما منتقدان می‌گویند اجرای این سیاست‌ها در اقتصاد که هنوز با تورم مزمن، کاهش ارزش پول ملی و افت تولید صنعتی دست‌وپنجه نرم می‌کند، ریسک‌های اجتماعی بالایی دارد. به گفته کارشناسان اقتصادی، افزایش ساعات کار بدون تقویت دستمزدها واقعی، به معنای کاهش قدرت خرید است؛ مسئله‌ای که مصرف داخلی را تضعیف می‌کند و می‌تواند اقتصاد را وارد چرخه رکود کند. در چنین شرایطی، نااطمینانی شغلی ناشی از تسهیل اخراج و قرار دادهای موقت، فشار مضاعفی بر خانوارهای کارگری وارد می‌کند.

سرمایه‌گذاری آسان، زندگی دشوار

دولت آرژانتین همزمان با اصلاحات اقتصادی، مسیر همگرایی سیاسی با آمریکا و متحدانش را پرنگ‌تر کرده است. اعلام انتقال سفارت به بیت المقدس و تلاش برای بهبود روابط با نهادهای مالی بین‌المللی، از جمله صندوق بین‌المللی پول، بخشی از راهبرد دولت برای بازسازی اعتماد بازارها توصیف می‌شود. رسانه‌هایی مانند رویترز و فایننشال تایمز این اقدامات را نشانه‌ای از تلاش دولت برای جذب حمایت خارجی ارزیابی کرده‌اند. با این حال، داده‌های اقتصادی نشان می‌دهد که تورم بالا و افت قدرت خرید همچنان پابرجاست و اصلاحات سریع بدون سپرهای حمایتی، هزینه‌های اجتماعی قابل توجهی ایجاد کرده است.

هشدار درباره بی‌ثباتی اجتماعی

تحلیلگران هشدار می‌دهند که ادامه این مسیر، بدون گفت‌وگو با اتحادیه‌ها و طراحی سیاست‌های جبرانی، می‌تواند بی‌ثباتی اجتماعی را تشدید کند. کاهش امنیت شغلی، افزایش ساعات کار و افت دستمزدها واقعی، ترکیبی است که نهنشانه‌های ناآرامی کارگران را افزایش می‌دهد، بلکه چشم‌انداز رشد پایدار اقتصاد را نیز تضعیف می‌کند.

محمد حقگو
economy@khorasannews.com

تصمیمات بودجه‌ای معمولاً در ظاهر اعداد و جداولی فنی‌اند، اما در عمل می‌توانند مستقیماً سفره خانوار را کوچک‌تر یا بزرگ‌تر کنند. این روزها یکی از همین تصمیمات، یعنی افزایش نرخ ارز محاسباتی در گمرک، به یکی از بحث‌های مهم اقتصادی تبدیل شده است؛ موضوعی که کارشناسان آن را حلقه سوم از یک زنجیره افزایش قیمت‌ها در ماه‌های اخیر می‌دانند. در جریان بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در مجلس شورای اسلامی، دولت در لایحه خود نرخ ۸۵ هزار تومان را برای محاسبات گمرکی پیشنهاد داده بود؛ رقمی که نسبت به نرخ ۷۰ هزار تومانی سال جاری حدود ۲۰ درصد افزایش داشت. اما بر اساس تصمیم دیروز، متوسط نرخ بهمن ملاک نرخ این ارز قرار گرفت که بر اساس برآوردها آن را تا بیش از ۱۲۳ هزار تومان هم ممکن است بالا ببرد. اگرچه این عدد مبنای قطعی برای همه واردات نیست و نرخ واقعی در طول سال می‌تواند تغییر کند، اما ممکن است به‌عنوان علامتی از شکل‌گیری یک شوک هزینه‌ای با منشأ ارزی تلقی شود.

۳ موج تورمی ناشی از تغییر سیاست ارزی

اقتصاد ایران در ماه‌های اخیر چند شوک ارزی پیاپی را تجربه کرده است؛ نخستین شوک زمانی رخ داد که سیاست ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی تغییر کرد. هرچند دولت در مقابل، پرداخت کالا بر یک میلیون تومانی را برای عموم مردم در نظر گرفت، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند این حمایت باید هدفمندتر و به دهک‌های پایین اختصاص می‌یافت تا اثر واقعی در مهار فشار معیشتی داشته باشد.

موج دوم زمانی شکل گرفت که تأمین ارز واردات به نرخ‌های بالاتری منتقل شد. نرخ‌های موسوم به «تالار دوم» در مرکز مبادله جایگزین نرخ‌های پایین‌تر پیشین شد و تأمین ارز واردات از حدود ۸۰ هزار تومان به حوالی ۱۱۷ هزار تومان رسید. این تغییر به‌طور مستقیم هزینه واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای را بالا برد.

اما افزایش نرخ محاسباتی گمرک اکنون به عنوان حلقه سوم این زنجیره مطرح است. این افزایش هزینه ترخیص کالا، ر تحت تأثیر قرار می‌دهد و می‌تواند به صورت غیرمستقیم بر قیمت تمام‌شده کالاهای داخلی اثر بگذارد. برای کالاهای اساسی و دارو، نرخ محاسباتی تغییر نخواهد کرد، اما برای سایر واردات، به‌ویژه مواد اولیه صنعتی، افزایش اعمال می‌شود.

افزایش درآمد دولت، فشار غیرمستقیم بر تولید

بر اساس گزارش‌های منتشرشده از تسنیم، برآورد اولیه کمیسیون تلفیق نشان می‌دهد که درآمد دولت از حقوق ورودی می‌تواند از حدود ۲۳۸ هزار میلیارد تومان در لایحه اولیه به حدود ۵۶۰ هزار میلیارد تومان برسد. بخش عمده این افزایش، ناشی از مبنای محاسبات

گمرکی و مابه‌التفاوت نرخ‌هاست. هرچند نرخ ثابت نگه داشته خواهد شد تا نوسانات مستقیم منتقل نشود (در سطح متوسط بهمن ۱۴۰۴ که پیش‌بینی می‌شود بیش از ۱۲۳ هزار تومان باشد)، اما افزایش پایه‌ای هزینه ترخیص کالا را بالای می‌برد و به فشار تورمی منجر می‌شود. همچنین مابه‌التفاوت نرخ محاسباتی با نرخ واقعی در طول سال (در صورت افزایش نرخ ارز به بیش از این میزان) به درآمد دولت می‌انجامد و از مسیر افزایش هزینه و انتظارات تورمی می‌تواند به فشار تورمی منجر شود.

ثبات در نرخ بالا یا تثبیت واقعی؟

مدافعان این تصمیم می‌گویند تعیین یک مبنای ثابت برای محاسبات گمرکی، فعالان اقتصادی را از سردرگمی ناشی از نوسانات ارزی نجات می‌دهد.

با این حال، منتقدان هشدار می‌دهند که ثبات در سطح قیمتی بالاتر ممکن است اثر تورمی آن را تثبیت کند. مسئله اصلی نه ثبات یا بی‌ثباتی، بلکه سطح قیمتی است که قرار است تثبیت شود؛ تثبیت در نقطه‌ای که خود به عنوان یک شوک عمل می‌کند، می‌تواند اثرات تورمی طولانی مدت داشته باشد.

نگرانی از تداوم تورم ماهانه

وزیر اقتصاد وعده داده بود تورم ماهانه که پس از حذف ارز ترجیحی به حدود ۷.۹ درصد رسید، کاهش خواهد یافت. اما تحلیلگران معتقدند با افزایش هزینه واردات و ترخیص کالا، فشار تورمی می‌تواند ادامه‌دار باشد. کالاهایی که پیشتر نیز دست‌نیافتنی بودند، اکنون فاصله بیشتری با قدرت خرید مردم پیدا خواهند کرد. در چنین شرایطی، مزدبگیران با درآمدی‌الی در برابر قیمت‌هایی قرار می‌گیرند که عملاً با منطق دلار و هزینه‌های ارزی تعیین می‌شوند.

کالابرگ؛ سپر ناکافی

با این حساب، طرح کالابرگ الکترونیک که تمرکز عمده بر کالاهای خوراکی داشته است بیش از پیش اثر خود را از دست خواهد داد. چرا که فشار اصلی تورم در مسکن، حمل‌ونقل، خودرو و لوازم خانگی ادامه خواهد یافت. بنابر این اگر حمایت‌های معیشتی تنها به کالاهای خوراکی محدود بماند، بخش بزرگی از فشار تورمی بر خانوارهای متوسط و کم‌درآمد باقی خواهد ماند.

خودرو؛ نمونه‌ای از فشار تورم وارداتی

گزارش «شرق» نشان می‌دهد صنعت خودرو یکی از نخستین بخش‌هایی است که از واقعی‌شدن نرخ ارز متأثر می‌شود. برآوردها حکایت از افزایش ۲۰ تا ۴۰ درصدی هزینه تولید دارد؛ افزایشی که می‌تواند قیمت خودرو را صدها میلیون تومان بالا ببرد.

با این حال سیاست‌گذار دو مسیر اصلی دارد: قیمت‌گذاری دستوری یا

اولتیماتوم مجلس؛ اصلاح یا ترک رویه فعلی

رئیس مجلس خطاب به وزیر تعاون، کار و رفاه

اجتماعی تأکید کرد: «این آخرین بار است که در خصوص دهک‌بندی‌ها تذکر می‌دهیم.» پیام این سخن روشن است: ادامه پرداخت یارانه‌های قابل توجه بدون اصلاح نظام شناسایی، از منظر مجلس قابل دفاع نیست. قالیباف همچنین به قانون «مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی (دوام)» اشاره کرد که بر اساس آن، ده‌ها دستگاه موظف‌اند داده‌های خود را به صورت برخط در اختیار وزارت رفاه قرار دهند؛ عدم همکاری، تخلف قانونی محسوب می‌شود. در مجموع آن‌چه امروز در موضوع دهک‌بندی رخ داده، نه یک مسئله احساسی و نه اجتماعی، بلکه یک خطای فنی-اقتصادی در طراحی سیاست حمایتی است.

تازمانی که: ■ گردش حساب جایگزین تحلیل در آمد باشد ■ خانوار مبنای تصمیم‌گیری قرار نگیرد ■ داده‌های شغلی و مالی تفکیک‌نشوند ■ و مهم‌تر این که خانوارها بر اساس قدرت اقتصادی واقعی همچون خط فقر خوشه‌بندی نشوند ■ یارانه‌ها به جای هدفمندی، دچار خطای تخصیص خواهند بود. اولتیماتوم مجلس، نشانه ورود پرونده دهک‌بندی به مرحله تصمیم‌گیری سخت‌است؛ مرحله‌ای که یا به اصلاح سامانه می‌انجامد یا به تشدید اختلاف دولت و پارلمان در سیاست‌های جبرانی.

دهک‌بندی‌های پرخطا زیر تیغ بهارستان

رئیس مجلس با انتقاد از نحوه تقسیم‌بندی خانوارها در راستای سیاست‌های حمایتی، خطاب به وزیر رفاه گفت: برای آخرین بار به وزیر رفاه تذکر می‌دهم که باید هرچه سریع‌تر نحوه دهک‌بندی خانوارها را اصلاح کند

■ نتخواه شغلی معادل ثروت خانوار فرض شده ■ واریزی‌های موقت یا واسطه‌ای، به‌عنوان درآمد پایدار ثبت شده است ■ نتیجه، شناسایی اشتباه خانوارهایی بوده که در عمل جزو دهک‌های میانی یا پایین قرار دارند اما تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دهک‌بندی‌های فعلی پارانهای را «فاقد نسبت با توان اقتصادی واقعی خانوارها» دانست و به وزیر کار اولتیماتوم نهایی داد: اصلاح فوری مبنای شناسایی مشمولان یارانه.

این موضع‌گیری، به وضوح نشانه بروز یک خطای ساختاری در استفاده از داده‌های بانکی برای سیاست‌گذاری اقتصادی است. **دهک‌بندی جمعیتی؛ خطای مبنایی** **سیاست حمایتی** به گفته قالیباف، دهک‌بندی‌های فعلی کشور بر اساس تقسیم جمعیت به ۱۰ قسمت مساوی انجام می‌شود؛ مدلی که الزاماً منعکس‌کننده قدرت خرید، سطح مصرف یا توان اقتصادی خانوار نیست.

در حالی که در برنامه هفتم توسعه، تأکید بر تعریف دهک‌ها با نگاه اقتصادی بوده، اجرای فعلی همچنان متکی بر الگوی قدیمی و کم‌دقت دهک‌های جمعیتی است؛ الگویی که در شرایط تورمی، کارایی خود را عملاً از دست داده است. **سامانه رفاه و خطای تشخیص درآمد** محور اصلی انتقادات مجلس، عملکرد «سامانه رفاه ایرانیان» است؛ سامانه‌ای که تا همین اواخر داده‌های بانکی را مبنای قضاوت قرار داده اما تفکیک ماهیت واریزی‌ها در آن لحاظ نشده است.

بر این اساس: ■ گردش حساب به جای درآمد تحلیل شده ■ چهارمین جلسه علنی بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۵، صحنه یکی از صریح‌ترین هشدارهای پارلمان به دولت در حوزه سیاست‌های حمایتی بود. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، با انتقاد مستقیم از عملکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دهک‌بندی‌های فعلی پارانهای را «فاقد نسبت با توان اقتصادی واقعی خانوارها» دانست و به وزیر کار اولتیماتوم نهایی داد: اصلاح فوری مبنای شناسایی مشمولان یارانه. این موضع‌گیری، به وضوح نشانه بروز یک خطای ساختاری در استفاده از داده‌های بانکی برای سیاست‌گذاری اقتصادی است. **دهک‌بندی جمعیتی؛ خطای مبنایی** **سیاست حمایتی** به گفته قالیباف، دهک‌بندی‌های فعلی کشور بر اساس تقسیم جمعیت به ۱۰ قسمت مساوی انجام می‌شود؛ مدلی که الزاماً منعکس‌کننده قدرت خرید، سطح مصرف یا توان اقتصادی خانوار نیست.

■ ثبات خانوار در دهک‌های ۸ به بالا ■ حذف خودکار از یارانه نقدی و کالابرگ ■ در حالی که سطح دستمزد واقعی این افراد تغییری نکرده و همچنان در محدوده حداقل بگیران باقی مانده است. **نتخواه شغلی؛ متغیر گمشده در تحلیل داده‌ها** گروه دیگری که در این فرایند متضرر شده‌اند، کارمندان بخش خصوصی هستند که برای انجام امور جاری شرکت، از حساب شخصی خود به‌عنوان نتخواه استفاده می‌کنند. بر این اساس: ■ تفاوتی میان پول شرکت و پول شخصی قائل نبوده است ■ گردش‌های مقطعی را درآمد پایدار تلقی کرده است ■ بدون بررسی نقش شغلی فرد، حکم به حذف یارانه داده است

این در حالی است که در ادبیات مالی، گردش حساب شاخص رفاه نیست؛ مگر آن که نوع، منبع و تداوم آن تحلیل شود.

خوشه‌بندی اقتصادی؛ روایت متفاوت از واقعیت معیشت

با این حال قالیباف در توضیح راهکار جایگزین، به داده‌های خوشه‌بندی اقتصادی اشاره کرد؛ داده‌هایی که به گفته او، تصویر دقیق‌تری از وضعیت معیشتی کشور ارائه می‌دهد. بر این اساس، ظاهراً سامانه رفاه ایرانیان داده‌هایی جمع کرده که تصویر دقیق‌تری از توان اقتصادی خانوارها را نشان می‌دهد. در این رابطه معلوم شده که: ■ خوشه اول شامل فقیرترین اقشار، حدود ۳۴ درصد جمعیت کشور را در بر می‌گیرد ■ خوشه هشتم، برخلاف تصور رایج، تنها حدود ۴۰۰ هزار نفر را شامل می‌شود ■ و این به‌معنای آن است که دهک بالای واقعی، بسیار کوچک‌تر از یک دهک جمعیتی است. ■ این اختلاف، نشان‌دهنده شکاف جدی میان طبقه‌بندی آماری و واقعیت اقتصادی خانوارهاست.

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی حوزه ثبتی شهرستان فردوس

۵- آقای علی اکبری فرزند قربان در شش‌دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۲۴۴۵ مترمربع از باقیمانده پلاک ۶۱ فرعی از یک اصلی واقع در بخش یک فردوس- خربداری مع الواسطه از محل مالکیت رسمی فتح اله سعادت قدسی نیا- محل وقوع ملک: فردوس- باغستان علیا- منطقه مشهور به گوند

۶- آقای علی اکبری فرزند قربان در شش‌دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۱۵۱۷.۵۰ مترمربع از باقیمانده پلاک ۶۱ فرعی از یک اصلی واقع در بخش یک فردوس- خربداری مع الواسطه از محل مالکیت رسمی فتح اله سعادت قدسی نیا- محل وقوع ملک: فردوس- باغستان علیا- منطقه مشهور به گوند

به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی این آگهی نسبت به املاک فوق‌الذکر به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه کثیرالانتشار و محلی آگهی و در صورتی که اشخاص ذی نفع به آراء صادره اعتراضی داشته باشند باید از تاریخ انتشار نوبت اول این آگهی و در روستا‌ها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت اسناد و املاک فردوس تحویل دهند و رسید آنرا نمایند، معترضین از تاریخ تسلیم اعتراض به اداره ثبت ظرف مدت یک ماه باید دادخواست اعتراض خود را به مرجع ذیصلاح قضائی تقدیم و گواهی لازم‌المرجع مذکور اخذ و به اداره ثبت اسناد و املاک تسلیم نمایند، در اینصورت اقدامات ثبت، موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه می‌باشد، در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت اسناد و املاک ارائه نکند، اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجع قضائی نیست. الف ۹۰ شناسه ۲۱۰۷۲۴۰۶ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۱۱/۱۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۱۱/۲۷

سید رضا صفایی- رئیس اداره ثبت اسناد و املاک فردوس

۱۶۹۲۸۳